



החלטה לפי סעיף 7(ב) לחוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד-2014 בדבר מתן פטור מתחולת הוראות סעיף 7(א)(3)(א) ו-7(א)(4) להכתבת מחיר מרבי לצרכן בהסדרים שבין נטו מלינדה סחר בע"מ לבין רשתות קמעונאיות

1. פתח דבר

בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 7(ב) לחוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד-2014 (להלן: "חוק המזון") מתחולת הוראות סעיף 7(א)(3)(א) ו-7(א)(4) לחוק המזון לכבילה בדבר קביעת מחיר מרבי לצרכן בהסדרים שנחתמו בין נטו מלינדה סחר בע"מ (להלן: "נטו") לבין יינות ביתן בע"מ, גוטסמן ובניו החזקות בע"מ וסופר דוש בע"מ (להלן ביחד: "הקמעונאים").

במסגרת ההסדרים האמורים התחייבו הקמעונאים למכור גבינה שתיובא על ידי נטו בהתאם למכסה פטורה ממכס בה זכתה במסגרת הליך תחרותי שפרסם משרד הכלכלה ובמחיר לצרכן אשר אינו עולה על מחיר לצרכן שננקב בהצעה שהוגשה על ידה במסגרת ההליך התחרותי.

לאחר שבחנתי את ההסדרים והפעולות בגינם נתבקש הפטור, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות, שוכנעתי כי אין בהסדרים או בביצוע הפעולות נושא בקשת הפטור כדי ליצור חשש לפגיעה בתחרות. מטעמים אלו ההסדרים והפעולות ראויים לפטור לפי סעיף 7(ב) לחוק המזון.

2. ההסדר

ביום 26 באוקטובר 2016 פרסם משרד הכלכלה הליך תחרותי לחלוקת מכסות יבוא פטורות ממכס למוצרי חלב, במסגרתו חולקו מכסות לייבוא 5,640 טון גבינה (להלן בהתאמה: "ההליך התחרותי", "המוצרים").¹

ההליך התחרותי נועד לקדם את התחרות בתחום מוצרי החלב ולהביא למכירת המוצרים במחיר נמוך לצרכן. בהתאם לתנאי ההליך התחרותי, על המעוניין לקבל הקצאה של מכסה פטורה ממכס לייבוא המוצרים לפרט את גודל ההקצאה שהוא מעוניין לקבל ואת המחיר המרבי לצרכן של המוצרים שבכוונתו לייבא במסגרת המכסה. אמות המידה לבחירת ההצעות הזוכות בהליך התחרותי נקבעו כך שבהליך תיבחרנה ההצעות בהן מחיר המוצרים לצרכן הוא הזול ביותר.

לפי תנאי ההליך התחרותי, על המציע להתחייב למכור לפחות 70% מהמכסה בה יזכה וכן להתחייב כי המוצרים ימכרו לצרכן במחיר שלא יעלה על המחיר שננקב בהצעת המחיר. מציע שהוא אינו משווק קמעונאי נדרש להציג חוזה עם משווקים קמעונאים על פיו הם מתחייבים למכור את המוצרים לצרכן במחיר שאינו עולה על המחיר שננקב בהצעה שהוגשה על ידי המציע.

¹ <http://economy.gov.il/Publications/News/Pages/Competitive-process-for-importing-cheese-2016.aspx>



בהתאם להוראת סעיף 4.3 בהליך התחרותי, על זוכה העונה להגדרה של ספק גדול בחוק המזון להציג תוך 30 יום ממועד ההודעה על זכייתו פטור מאת הממונה על הגבלים העסקיים (להלן: "הממונה") מן האיסור הקבוע בסעיף 7(א)(3) לחוק המזון בגין ההסדרים עם הקמעונאים.

פטור כאמור ניתן בנוגע לזכייה של נטו בהליך התחרותי לשנת 2016 (להלן: "ההחלטה הקודמת")², ועתה מובא לבחינה נוספת על רקע זכייתה של נטו בהליך התחרותי לשנת 2017.

3. השפעת ההסכם על התחרות

סעיף 7(א)(3) לחוק המזון אוסר על ספק גדול להכתיב, להמליץ או להתערב בכל דרך אחרת במחיר לצרכן שגובה הקמעונאי עבור מצרך שהספק הגדול מספק. סעיף 7(א)(4) לחוק המזון קובע כי קמעונאי גדול לא יהיה צד להסדר עם ספק גדול הנוגע לעניינים המנויים בסעיף 7(א)(3) לחוק המזון.³ נטו הגיעה להסדרים עם הקמעונאים בעניין המחיר המרבי לצרכן (בהתאם למחיר שצוין בהצעתה בהליך התחרותי), והיא מבקשת בנוסף לפרסמו באמצעי תקשורת. הסדרים אלה מהווים הפרה של הוראות סעיף 7(א)(3) לחוק המזון אלא אם ניתן לגביהם פטור מאת הממונה.

החשש התחרותי העיקרי העולה מכבילה שכזו הוא כי המחיר המרבי עלול להפוך בפועל למחיר קבוע, או לשמש כנקודת ייחוס לקמעונאים, שתביא לעליית מחירים או שתקל על תיאום.⁴

שוכנעתי כי בנסיבות העניין חשש זה מופג. עמדתי בהחלטה הקודמת בהרחבה על הנימוקים המצדיקים את מתן הפטור. נימוקים אלה יפים גם עתה. המחיר המרבי נקבע במסגרת הליך תחרותי אשר ההצעות הזוכות בו הן ההצעות המתבססות על המחיר הנמוך ביותר לצרכן. כבילת המחיר המרבי לצרכן נדרשה על ידי משרד הכלכלה, כאמצעי להבטיח כי ההטבה שניתנה לנטו "תגולגל" לידי הצרכן הסופי. בנוסף, דרישות הקבועות בהליך התחרותי עצמו יוצרות תמריץ למכור את המוצרים אף במחיר נמוך מהמחיר שבהסדר, על מנת לעמוד ביעדי המכירה.

במסגרת ההחלטה הקודמת עמדתי גם על כך שהפטור ניתן על סמך המצגים העובדתיים שתוארו במסגרת בקשת הפטור ובשים לב להתחייבויות שנטו נטלה על עצמה במסגרת ההליך התחרותי. מכירת המוצרים שלא לצרכן הסופי באמצעות הקמעונאים או העברת מכסות פטור ממכס לגורמים אחרים עלולה לשמוט את הקרקע תחת החלטה זו ותחת הפטור שניתן מכוחה, להביא לביטול ההחלטה ולחשוף את הגורמים המעורבים בכך להליכי אכיפה על פי כל דין (נוסף להיותה הפרה של הוראות ההליך התחרותי). מעבר לכך, בנסיבות מסוימות תיתכן האפשרות כי אלו אף יעלו, כשלעצמם, כדי הפרה של דיני ההגבלים העסקיים.

² ר' החלטה לפי סעיף 7(ב) לחוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד-2014 בדבר מתן פטור מתחולת הוראות סעיף 7(א)(3) ו-7(א)(4) לסימון מחיר מרבי לצרכן ולהסדרים שבין נטו מלינדה סחר בע"מ לבין רשתות קמעונאיות (07.12.2015) **הגבלים עסקיים** 500891.

³ חלק מהקמעונאים הם קמעונאים גדולים, כמשמעותם בחוק המזון, ומכאן נדרשים בקבלת פטור מאת הממונה.
⁴ ראו החלטה לפי סעיף 7(ב) לחוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד-2014 בענין סימון מחיר מומלץ לצרכן על מצרכים המסופקים על ידי יפאורה-תבורי בע"מ (15.6.2015) **הגבלים עסקיים** 500806; החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאיסור הסדר כובל להסדר בין תנובה מרכז שיתופי לשיווק ותוצרת חקלאית בע"מ לגבינות משק-אחים מאיר, בית יצחק בע"מ (10.8.2015) **הגבלים עסקיים** 500831.



4. סוף דבר

לאור האמור, שוכנעתי כי בנסיבות העניין אין בהסדרים ובפעולות האמורות כדי ליצור חשש לפגיעה בתחרות. על כן אני רואה לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי לפי סעיף 7(ב) לחוק המזון, ולהעניק את הפטור המבוקש.

למען הסר ספק, פטור כאמור בהחלטתי זו יחול גם על הסדרים זהים בין נטו לבין קמעונאים אחרים, במידה ונטו תבחר לשווק את המוצרים באמצעות קמעונאים אחרים ובלבד שהתקיימו התנאים הקבועים בסעיף 9.3 להליך התחרותי, שעניינו החלפת משווק או הוספת משווק אחר.

תוקף הפטור הוא עד ליום 31 בדצמבר 2017.

אורי שוורץ

מ"מ הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י"ט חשון תשע"ז

20 בנובמבר 2016